

СССР ЎЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

17 август 1971 йил, сешанба • № 188 (15.058) • Баҳоси 2 тийин.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШГА ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

Етмишинчи йилларнинг бинокорлари замонамизнинг ажиб ёд-горликларини бунёд этмоқдалар. Шулардан фақат инқисаднинг эллатиб ўтайлик: Сирдарё район давлат электр станциясининг қуввати тўрт миллион юз минг киловатт бўлади. Ана шу қавқанининг магнети чақиб қўрайлик. Бундан қирқ-эллик йил муқаддам энергетиканинг қувватлари юз нафар борса минг киловаттлар билан ўлчанарди. Энергетиканинг ҳозирги қудрати, умуман ҳалқ ҳўнали-гимиз, ҳусусан саноатимиз бекиёс даражада ўсиб кетганидан, шундай катта норхоналарни қўришга, ишлашига юдир бўлган малака-ли ишчилар, истеъдодли мутахассислар етишиб чиққанидан дало-лат беради. Ёки Бухоро ил-газлама комбинатидаги факри, ифтихо-ри бўлиб қолади. Комбинат энгил индустриясининг гиганти бў-лишдан ташқари яна бир олижаноб вазифани ўташга: яъни ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга хизмат қилади. Халқнинг фаровонлигини кўтаришда намарбаста бўлади. Беш йилликда қу-рилиши мўлжалланган бошқа бир қатор энгил саноат норхоналари қатори бу комбинат ҳам ишлаб чиқаришни хом ашё манбаларига яқинлаштиришга даъват этилгандир.

Ана шу мисоллардан ҳам қўрииб турибдики, янги беш йиллик-да ҳалқ ҳўжалигимизнинг энг муҳим соҳаси бўлган капитал қу-риш вазифаларини бажаришга ҳамма-шай бўлиб турган бинокор-лар, монтажчилар, қурилиш материаллари саноати норхоналарининг ходимлари, лойиҳачи мутахассислар олдида улкан вазифалар ту-рибди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган IV пленумида капитал қурилиш соҳасидаги муваффа-қиятлар, ҳали бу борадаги камчилик ва нуқсонлар чуқур таҳлил этилди, янги вазифалар, янги марралар белгилаб олинди.

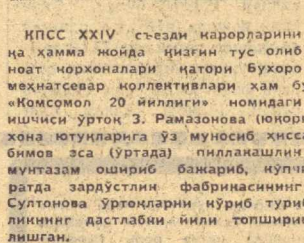
Она ер жамолини очайтган ҳаёт расомлари бўлган бинокорлар кўп қутлуг ва улуг ишларни рўёбоғ чикармоқдалар. Саноатимиз-нинг бутунги қудрати ва эртанги кунини уларнинг қўли билан бунёд бўлмоқда. Қарраб ётган ерларга ҳаёт суви элтаётган ҳам ана шу қурувчилар. Чоқан ва Мурунтоғда янги кон бинокорини қўраётган, янги ускуналар ва механизмларни ўрнаётган ҳам ана шу монтаж-чилардир. Чорвоқ ва Тошкент ГРЭСлари чироғини ёқайтганлар ҳам ана шу замон фарҳодлари. Шу босқан ҳам эл ўларини ардоқлай-ди, меҳнатига яраша иззат-ҳурматини ўрнига қўяди. Бинокор ҳам эл меҳр-муҳаббатига жавобан ўзининг фарзандлини бурчинин саноат билан ўтаётганлигини шаҳар ва ишлоқда ишайётган ҳар бир меҳ-натшас ўз ўида ҳам, ишхонасида ҳам, кўча ва ҳўбонда ҳам—меъморий обидаларнинг ҳўшчиқчилиги ва чироғида ҳам қўриб, яйраб, қунаиб турибди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида, ҳали айтиб ўтганимиздек, капитал қурилишдаги жондий нуқсонлар кўрсатилиб, уларни бартараф этиш йўллари белгилаб берилди. Бу-лар асосан нималардан иборат? Қурилиш ва монтаж министри-лар қарамоғидаги бир қанча трестлар ва бошқармалар пудрат иш-лари планларини бажара олмаётганлар. Чунотки, қурилиш министри-га қарашли етти та трест коллектини ана шу соҳадаги планини адо эта олмади. Ана шу министрилик кўпгина янги норхоналар ва цех-ларни ўз вақтида ишга солади. Булар орасида энгил ва озиқ-ов-нат саноатининг энг муҳим норхоналари ҳам бор. Ваҳолонки, план-лари бажармоқ учун ушбу министрилик ташкилотларида ҳамма им-кониятлар бор. Ишлаб чиқариш базаси мустахкам, малакали ишчи кадрлар, инженер-техник ходимлар бор. Ҳамма гап иш суриятини ошириш ва меҳнат унумдорлигини кўтаришда қолган. Бунинг учун эса коллективларни уюштириш, уларни янги вазифаларни бажаришга тўла сафарбар этиш, ҳар бир ишчининг ва ҳар бир раҳбар ходимнинг топиришган иш учун масъулиятини кўтариш керак. Ҳар бир ишчи, мутахассис, аввало коммунист-бинокор планларини тў-ла бажарилиши учун жавобгардир. Бу ишда у ўркан қўрсатиш, намуна бўлиши, бутун-бутун коллективларни эргаштириб бориши лозим бўлади.

Яқинда газетамизда Тошкентдаги 153-қурилиш трести коммуни-стик меҳнат бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қўрамо-ни Холхўжа Баҳодировнинг хати босилиб чиққан эди. «Меҳнат унумдорлигини ошириш, рентабелликка эришиш, қурилиш таъин-ларини арзонга тушириш учун маблағ ва материаллардан оқилона фойдаланиш, режа билан иш юртиш лозим. Афсуски, бу муҳим вазифа ҳалигача ҳам ҳамма партия ташкилотларининг фаолияти-дан асосий ўрин эгаллагани йў. Текширишни масаласи партия йиғилишларига камдан-кам киритилди, бошқариш раҳбарлари, пробаб, мастер ва бригада бошлиқларининг шу масала юзасидан ҳисоботи, оддий коммунистларнинг ҳисоботи камдан-кам эшитилди. Кўп йиллардан бери қурилишда ишайётган тажрибали би-нокор, жонқур коммунист, поётаксимизнинг жонқур гражданин ҳаммасларига мурожаат қилиб, қурилишдаги камчиликларни тез-роқ туғатишга даъват этди.

Дарҳақиқат, Тошкентдан улкан шаҳарини қайта қуришга муносиб ҳисса қўшган «Главташхенстрой»-дек мўтабар ташкилотнинг трестлари ва бошқармалари ишда, афсуски, катта камчиликлар содир бўлмоқда. «Главташхенстрой»нинг анчагина трестлари пуд-рат ишлари планларини уқалай олмадилар. Бу трестларда меҳнат унумдорлиги сенин ўсимда. Кўпгина объектлар вақтида ишга ту-ширилмаётгани йў. Жўналдан, Тошкент давлат университетига қурили-ш башоти йилдан бери давом этаётганилиги ва ҳанузгача ҳам ишнинг лавини қўриқмаётганилиги бунинг далилидир. «Главташхен-строй» раҳбарлари объектларни ўз вақтида қуриб битказиш ва фойдаланишга топириш, қурилишнинг самарадорлигини ошириш, ишчи кучи ва моддий-техника ресурсларини биринчи навбатда ишга тушириш лозим бўлган объектлар қурилишига сарфламоқ учун бу-тун чораларни қўришлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида бинокорлар олдида турган катта вазифалар яна бир бор таъинлаб ўтилди. Илгор тажриба умумлаштирилди, бинокорли трестлари, лойиҳа ташкилотлари ва қурилиш материаллари саноати ишчилари ва мутахассислари зиммасидаги вазифалар кўнкрет кўрсатилди. Область, шаҳар ва район партия комитетлари, қурилишлардаги бошланғич партия ташкилотлари плenum қарорларини дастурий-амал деб билиб, беш йилликнинг улкан қурилишларида ишчи ил-мий асосда уюштиришлари, объектларни ўз вақтида қўришдаги-дек қуриб битказишлари, ҳар бир бинокор ва ҳар бир монтажчи-нинг, ҳар бир ишчи ва мутахассиснинг ишлаши ва турмуши учун яхши маданий-маънавий шaroит яратиб беришлари керак! Ишнинг муваффақияти партия ташкилотларининг ташкилотчилигига, кол-лективларини янги, улкан ишларга омиқдорлик билан жалб эта би-лишларига, қурувчилар коллективларида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишларга боғлиқдир.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

• ҒУЗА ПАРВАРИШИ-
НИ БУТУН ЧОРАЛАР БИ-
ЛАН КУЧАЙТИРИНГ, БЕ-
ГОНА УТЛАРИНИ БУТУН-
ЛАЙ ЙЎҚОТИНГ.

• ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК ЗАРАР-
КУНАДАЛАРИНИ ҚИРИБ ТАШ-
ЛАНГ.

• АЙНИ ПАЙДА ПАХТА
ИЙГИМ-ТЕРИМИГА ПУХТА
ТАНЕРЛАННГ.

• АВГУСТ ОЙИДА ҲАР ТУП
ҒУЗАДА ЗИММАГА ОЛИНГАН
МАЖБУРИЯТНИ ҚОПЛАЙДИГАН
ДАРАЖАДА ЮҚОРИ ҲОСИЛ ТУП-
ЛАНГ.

ТУХФА

ШУҲЧИ. Бобототдаги ўр-
монларда писта пишиб етилди.
Иста терувиларнинг биринчи
группаси энг узоқ пистазорлар-
да жунаб кетишди. Бу йил ёз
фасли ҳосил тўлаш учун қўлай
келмаган бўлса ҳам, ўрмончи-
лар қондир саноатининг бе-
қано ҳом ашёси бўлган пистади
қўп ишқорда тайёрлашни мўл-
жаллаб турибдилар.

Шу билан бирга тоғлардаги
уштакларга ер ҳайдовчилар
ҳам чиқди. Улар писта өиш
учун ер тайёрламоқдалар.

НУРХОНАДА ИШ ҚИЗҒИН

ЯНГИЕР. Сирдарё ГРЭСини
қурилиш майдончасига уч
юз минг киловатт қувватга ага
бўлган биринчи турбоагрегат-
нинг деталлари етиб келди.
Ленинград металл заводининг кол-
лективни электр станциянинг
«юрти»ни тайёрлаб юборди.
Бу қорхона Урта Осиёнинг уз-
кал нурхонасига саникта тур-
боагрегат етказиб беради, шу-
нинг тўрттаси ҳар бири саник-
юз минг киловатт қувватга ага
бўлади.

ГРЭС қурувчилари станция-
нинг асосий ускуналарини мон-
таж қилишга тайёргарлик кўр-
моқдалар. Машина залида ҳар
бири бир юз йигирма беш тон-
на юк кўтара оладиган иккита
осма кран ўрнатилди. Станция
биринчи навбатининг қўп то-
налл механизмлари ана шу
кранлар ёрдамида монтаж қи-
линади. (ЎзТАГ).

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун ўзаро мусоба-
қа ҳамма жонда қизғин тус олиб кетди. Республикаимизнинг кўпалаб са-
ноат норхоналари қатори Бухоро шаҳридаги фабрика ва заводларнинг
меҳнатсевар коллективлари ҳам бу мусобақада фаол қатнашмоқдалар.
«Комсомол 20 йиллиги» номидаги тикувчилик фабрикасининг пешнадаи
ишчиси ўркан 3. Рамазонова (юқоридаги суратда) 10 йилдан бери ўр-
хона ютуқларига ўз муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Уркан 3. Ра-
мазонова эса (уртада) пиллакашлик фабрикасида смена топиришларини
мунтазам ошириб бажариб, кўпчиликка ўрнаб бўлмоқда. Пастадаги су-
ратда зардуштин фабрикасининг наштачиларидан Ф. Раҳимова ва Б.
Султонова ўртоқларини кўриб турибсиз. Бу меҳнат илгорлари беш йил-
ликнинг дастлабки йили топиришларини бараек ато этишга аҳд қи-
лишган.

А. ТУРАЕВ фотолари.

ЯНГИ САВДО МАРКАЗИ

НАВОИИ шаҳрида янги са-
вдо маркази очилди. Мукаммал
асбоб-ускуналар билан таъмин-
ланган бу замонавий қорхона
ўзига-ўзи хизмат қилиш усули-
да ишлайди.

ХАЛҚАРО КУРС

БЕРЛИН. Социалистик мам-
лакатларда немис тилидан даре
берувчи муаллимларнинг Дрез-
денда традицион халқаро курси
очилди. Совет Иттифоқи, Польша,
Волгария, Венгрия, Чехосло-
вакия ва Югославия мактаб-
ларининг ходимлари ва олий ўқув
юртларининг ўқитувчилари-
ридан юз нафардан кўпроқ ки-
ши децлар тинглайдилар ва
амалий машғулотлар ўтказадилар.

МАШИНАСОЗЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Рес-
публикасининг машинасозлик са-

С Ъ Е З Д, БЕШ ЙИЛЛИК ВА ДЕҲҚОН

Алимурод ЕКУБОВ,
Шеробод районидagi Оқубобоев номи совхоз-комплекс
механизациялашган бригадаси бошлиғи, Ленин
ордени кавалери.

„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ“ АНКЕТАСИГА ЖАВОБ БЕРАДИ

КПСС XXIV съезди қарорлари сизда қандай
таассурот қолдирди, сизни нималар қизиқтирди
ва тўқилантирди?

Партияимиз анжумани ҳамда қабул қилинган
қарорлар менда унутилмас таассурот қолдирди
кишлоқ ҳўжалигимизнинг янги беш йилликдаги
истикболлари қая қизиқтирди. Беш йилликда
кишлоқ ҳўжалигини таракки элтириш учун 129
миллиард сўм маблағ ажратилгани тўқиланти-
риб юборди. Мамлакатимизда, шу жўмладан
серқўш республикамизда киллоқ ҳўжалиги
янада ривож топади, экин ерлари кенгайтири-
лади, ҳосилдорлик оширилади, дала ишлари
комплекс механизациялаштирилади, деҳқоннинг
меҳнати энгиллашади. Янги сув ҳавзалари бунё-
да келтирилади, химизация, ирригация-мелиора-
ция киллоқ ҳўжалик комплексларининг таракки
қилишга айланади. Ҳўллас республикамизда 1975
йилга бориб 5 миллион тонна пахта тайёрлаш
имконияти яратилади.

Сизнингча тўқизинчи беш йиллик планларини
муддатидан олдин бажариш учун мусобақани
қандай ташкил этиш керак?

Планларни ошириб бажармоқ ва социалистик
мусобақанинг самарадорлигини таъминлаш учун
кишлоқнинг меҳнати бўлган қизиқини кучай-
тирмоқ керак. Бунинг энг тўғри йўли одамлар-
нинг моддий маънаводорлигини оширишдир. Бу-
ни мен ўз бригадам мисолида қўқоя қилиб
бермоқчиман.

Совхоз системасида пландан ошқича етишти-
рилган пахта учун катта муқофот берилди. 1970
йилда пахта тайёрлаш планини 266 процент бажари-
лган. Бригаданимиз ўтган йили 55 минг сўмлик
ўрнига 136 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.
Планда белгилашдан кўра, бизда ҳар 100
сўмлик ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 41 сўми
иш ҳақи учун тўлашни керак. Бултур биз план-
ни бажарганимизда 21 минг сўм иш ҳақи олиш-
чимиз лозим эди. Бригадамиз аъзолари эса
планини 2,5 баравардан зиёд бажардилар. Бунинг
учун 55 минг 750 сўм иш ҳақи ажратилди. Бун-
дан ташқари, пландан ошқича етиштирилган 81
минг сўмлик қўқича маҳсулот учун давлат
томонидан 20 процент қўқича ҳақи, ёки 16 минг
200 сўм устама муқофот берилди. Шундай қи-
либ, бригада аъзоларига пландан 21 минг сўм
ўрнига 72 минг сўм иш ҳақи тўланди. Оддий
қилиб айтганда, 1 сўмга 2 сўм 44 тингидан ҳақ
олишди. Коллективимиздаги ишчиларнинг олий
иш ҳақи саякам 450 сўмга тўғри келди. Мен ўзи
12 минг сўмга яқин иш ҳақи олдим. Бир йилда
қилган даромадимиз эвазига мен ва илгор су-
чи Оллоер Ўзбобоев энгил автомашина, тракторчи
Берди Ўшмаевлар ервазачи мотоцикл сотиб
олдик.

Саникзинчи беш йилликка қандай ҳисса қўш-
дингиз?

Совхозимиз чўлдаги ёш ҳўжалик. Бўлганлиги
учун биз саникзинчи беш йилликнинг сўнги ў
йилигизга ҳисса қўша олдик. Мен бошлик бри-
гада аъзолари ана шу давр ичиде қарийб тўрт
йилга мўлжалланган маҳсулот ишлаб чиқаришни
уддалади. 1970 йилда 91 гектар майдоннинг ҳар
гектаридан пландан 13,9 центнер ўрнига 35,4
центнердан пахта қирмини кўтардик. Давлатга
395 тонна пахта сотдик. Ҳар бир ишловчи бошига
26 тоннадан зиёд юк олтиш етиштирдик.

Бултур ҳосилнинг 86 процентини машиналар
билан териб олдик. Бригаданимиз пахта етиштириш
учун қилинган харажат ва иш ҳақига тўлагани-
дан ташқари совхозимизга 40 минг сўм соф фой-
да берди.

Ҳўжалигимизнинг умумий қўрсаткичлари ҳам
чақки эмас. Ўтган йили 3700 гектар майдоннинг
ҳар гектаридан пландан 13,2 центнер ўрнига 19
центнердан ҳосил олиниб, яъни 42 процент адо
этилди. Ёки пландан 2040 тонна кўп пахта
тайёрланди. Совхоз 370 минг сўм соф фойда
билан чиқди.

Биз бу йил ўтган йилгидан 10 гектар зиёд
майдонга, яъни 100 гектар ерга чигит эдик.
Ана шу майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнер-
дан ошқириб, ёки бултўғридан гектар бошига 5
центнер ҳосил олишга аҳд қилдик. 15 иш-
ловчининг ҳар бири ҳисобига, ҳам деганда, 30
тоннадан пахта етиштиришга бел боғладик. Бу-
нинг учун ҳозиргача ускуналарга беш марта
комплекс хизмат бериб, озиқлантирдик ва қон-
дириб суғурдик. 80 гектар ердаги ғуза икки то-
монлама парварши қилинпти. Ҳозирги вақтда
қўқислар кўпаяпти. Бу йил 100 процент майдон-
даги пахтани машина билан териб олишни план-
лаштирдик.

Узининг шахсий планинга келганда, мен бу
йил чопик тракторида 1000 гектар майдонни си-
фатли култивация қилиш, 650 тонна пахтани
машинада теришга сўз берганман. Яқинда менга

олий муқофот — Ленин ордени берилганлиги
бўтун бригада аъзоларимизни янги зафарларга
илҳомлантириб юборди. Улар беш йиллик план-
ни уч ярим йилда бажаришга қатъий аҳд қили-
лар.

Резерв ва имкониятларга келганда эса, улар
бизда етарли. Аввало қарта четлари, ўқарки
бўйлари, ер бурчаклари ҳисобига майдонимизни
3 гектарга кенгайтиришга, ерга-ер қўқича эриш-
дик. Биздаги резервлардан яна бири ишнинг си-
фатига алоҳида эътибор беришдир. Ҳозир гекта-
рига 95-100 минг туп қўқат бор. Ҳар туп ғузада
14—16 тадан тўқ қўқис санаш мумкин. Ҳосил-
дорлигини ошириш мақсадида минерал ўғитлар-
дан ташқари ҳар гектар ерга 5 тоннадан гўг
солдик.

Қандай муаммоларни ҳал қилишда, сизнингча,
ҳўжалигингиз амалий ёрдамга муҳтож?

Бизда энг катта муаммо чўлга кўчиб келаётган
кишилари учун уй-жой етишмаслиғидир. Ҳозирги
вақтда совхозимизда мавжуд бўлган 780 оиладан
300 га яқини замонавий уй-жой билан таъмин
этилган эмас. Қурилиш ташкилотлари ишда уй-
ғунлик ва ташкилотчилик сезилмайди. Улар обь-
ектларни жуда секинлик билан қўриб битказмоқ-
далар, биз қурилиш ташкилотлари ишчи тезлаш-
тиришни, уларда меҳнат иштирокини ва топи-
рилган иш учун масъулиятни кучайтиришни ис-
тар эдик.

Ҳўжалигимиздаги бўлимлар ва марказий кўра-
мизнинг кўпчилик қисми ҳанузгача Норак ГЭСи-
дан келган давлат электр қувишига уланган эмас.
Бунинг сабаби подстанциянинг тайёр эмаслиги
ва монтаж ишларидеги қалқалиқлардир.

Водопровод ҳам бўлимларга етказилмаган.
Қўқичлик ишчи оилалари ичимлик суви анча
узоқ масофадан ташиб келтиришга мажбур бўл-
моқдалар. Биз ҳам шу хил ўйла-жўдаликларни
тезда туғатиб одамларга зарур моддий-маънавий
шaroит яратиб берилишини талаб этамиз.

Ҳўжалигингизда ишлаб чиқаришни ташкил этиш
ва бошқариш даражаси шу кўннинг талабига
жавоб бера оладими? Уни яхшилаш имкониятлар-
ни ҳақнда нима дед олдингиз?

Бизда деҳқончилик маданияти ҳозирги замон
талабларига тўла жавоб берадими. Тўпрок қар-
тоғамаси бўла турди, қўқичлик қўларда эди
шу «ер китоби»га амал қилинмайдди. Шу сабабли
ҳам киммерал ўғитлардан фойдаланишда мусо-
нларга йўл қўйилмади. Наҳақдан айрим ўғитлар
кератли жўйга берилмай, беҳуда сарфланиб кет-
моқда.

Қўқичлик қўларда мутахассислар маслаҳатига
қулоқ солишмайди. Ҳўжалик раҳбарлари, брига-
дирлар ўз билганича иш тутадилар. Оқибатда
агротехника қондаларининг бузилишига йўл қў-
йилмоқда. Ердан тўғри фойдаланишмаси эса ҳо-
силдорлигини қамқайишга, катта майдонларнинг
кишлоқ ҳўжалик оборотида қичиб қолмиши са-
баб бўлмоқда. «Ер-ҳазина сув-гаҳар» дейди-
лар. Ер ва сувдан тўғри фойдаланиб, деҳқончи-
лик маданиятини тикмай оширмоғимиз керак.
Мутахассислар қўрсатмасига сўзсиз қулоқ солиш-
моғи шарт.

Совхоз ишчиларининг турмуши, дам олиши,
маишат қандай ташкил этилган? Ўз ишингиздан
мамулумингиз?

Бизда меҳнатқашларнинг иш шaroитини яхши-
лаш, турмуши, маишати ва дам олишни ташкил
этишга жиддий эътибор берилмоқда. Ҳар йили
ўйнаб ишчилар санаторийлар, курортлар ва дам
олиш уйларида даволаниб ва қордик чиқариб
келмоқдалар. Давода ишлайётганлар учун иссиқ
овқат ташкил этилган. Совхозимиз ишчилари
сьезда йилида 5000 гектар ердан 11 минг тонна
чўп пахтаси етиштиришга аҳд қилдилар. Бу план-
даги ҳисобатан гектар бошига 7 центнер кўлдир.
Деҳқонларимиз ҳам ана шунга яраша меҳнат
қилишлар.

Ишчиларнинг иш шaroитини яхшиламоқ учун
кўпгина тадбирлар амалга оширилди: ёлқик ки-
нотеатр, чойхона, ҳеммом, алоқа бўлими ишга
туширилди. 15 та типовой дала шўйлоғи қурил-
пти. Пар хозони, қирхона, маънавий комбинат,
савдо маркази, мастеровски қуриш бошлаб обо-
рлаштирилди, Хонедонлар электрлаштирилди, радио-
лаштирилди ва газлаштирилди.

Бошланғич таълимнинг меҳнатни энгиллаштирмоқ
учун етарли микдорда бола боғчалари қурилди
ва қурилмоқда. Дала шўйлоғлари қошме эса
маъсумий асирлар бор.

Бирок, бизда типовой дала шўйлоғлари
етишмайди. Ҳўжалигимиздаги 78 та пахтачилик
бригадасидан 10 тасидангина типовой — замона-
вий шўйлоғ бор ҳоло. Қолган шўйлоғлар «га-
лабга» жавоб берадими. Агар биздаги брига-
даларнинг ҳаммасида типовой шўйлоғлар ҳам
қурилса иш шaroитимиздан ҳеч қандай қолди-
дан жойимиз қолмайди.

Ҳўллас, ҳаммаимизнинг қайғисига чоғ, рўқимиз
тетик. Съезд қарорларини бажариш учун жанго-
вар меҳнат қучоғида жавлон ўрмоқдамиз.

қасида портлатди. Бу портлатишни
Франциянинг тадқиқот маркази
Тинч океандаги Муруро Атолли-
да (Марокан оролида) ўтказди, бу
билан Франциянинг тўртинчи тер-
моядро қурилмаси портлатида.

НАМОЯИШЧИЛАРГА ҲУЖУМ

ЛОНДОН. Англия қўшинла-
ри Шимолий Ирландиянинг
Лондон-Дерри шаҳрида янтинг
ва намойишчи тарқатиб юбо-
риш учун яна резина ўқлар ва
«Сн-е» газини ишлатдилар.
Гражданлик ҳўқуқлари учун
қураш ҳаракатининг қатнашчи-
лари оммавий қўвғинлар ва па-
моққа олишларга қарши поро-
зиник билдириш учун қўчалар-
га чиқиди.

Белфастда ва Ньюрида ҳам
аҳоли билан инглиз армияси ва
полициячилар ўртасида, тўқна-
шулар бўлаб ўтди.

ФРАНЦИЯ ТЕРМОЯДРО ҚУРИЛМАСИНИ ПОРТЛАТДИ

ПАРИЖ. 14 августда Франция
катта қувватга эга бўлган термо-
ядро қурилмасини тақриба тари-

НАВБАТДАГИ УЧРАШУВ

ГАРБИЙ БЕРЛИН. 16 август,
[ТАСС]. Бутун бу ерда собик На-
зорат кенгаши биносига ГАРБИЙ
Берлиндаги аҳвол юзасидан музо-
каларлар доирасида тўрт мамла-
кат — СССР, АКШ, Англия ва
Франция элчиларининг навбатда-
ги учрашуви бўлиб ўтди.

КАТТИҚ ДОВУЛ

БЕРЛИН. 16 август, [ТАСС].
ГДРнинг баъзи бир оғрулариди-
да юз берган довул ва мома-
қалдорлар патиясида жиддий
зарар етказилди: электр ўзи-
тиш линиялари ишдан чиқиб,
телефон алоқалари баъзи жой-
ларда тўхтаб қолди, шунингдек
экиларга катта зарар етди.

(ТАСС).

ЎЗ

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

„КОММУНА“ ИСТИҚБОЛИ

КОЛХОЗНИ СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ПЛАНИ

Яқинда Андижонда нашр этилган бу китобча бизни шу колхозга олиб келди. Китобча нисбатан икки юз нускада нашр этилган. «ПАХТАБОД РАЙОНИДАГИ «КОММУНА» КОЛХОЗИНИНГ КОЛЛЕКТИВНИ 1971 — 1975 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ПЛАНИ» деб номланган бу китобча қай тарихга юзага келди? Унинг автори ким? Пухта ўйлаб ёзилганми? Бу ва бошқа кўпдан-кўп саволлар бизни қизиқтириб қўйди. Китобчани обдон ўқиб чиқдик. Мана энди у бизга яхшигина йўлланма бўлиб хизмат қилмоқда.

Уч чинор

ПОСЕЛКА марказида баҳайбат уч чинор ёнма-ён қад кўтарган. Уларнинг илдизи ва танаси бир-бири билан чирмашиб кетган. Учовнинг сояси бамисоли бутун бир боғга тенг келади. Пастда тоғ шалоласи оқиб ўтади. Теварак-атрофи шу чинорлар тепасидан кузатсангиз борми, ажойиб манзарани томоша қиласиз.

Марказдан янги колхоз посёлкаси бошланади: тўрт бурчак шаклдаги иморатлар, томорқалар. Болалар боғчаси, касалхона. Айни пайтда шўралаб кетган пахса деворлар, япаси, сувоқ томли уйлар ҳам бор. Гўё янгилик ўз ҳукмини ўтказибётган. Уйлар... Теп-текис саф тортган. Эски кишлоқ ўрнида янги, оппоқ типовой иморатлар қад кўтарган. «Коммуна» ҳам ўз қиёфасини ўзгаришмоқда. Фақат, ҳали қўл урилмаган эски-туски иморатларгина турибди.

Қурилишга колхознинг маблаг етиб ортади. Бултур тўрт минг тоннадан кўпроқ пахта, 171 тонна картошка, сабзавот, помидор экинлари маҳсулоти, 61,5 тонна меса ва узум, 90 тонна гўшт, 264,2 тонна сўт, 61 центнер пилла, 24,2 минг дон тухум, 109 центнер жунга етиштирди.

Хўжалиkning пул даражаси 2 миллион 336 минг сўмга етди.

Уч баҳайбат чинор... Етмиш ешли мўйсифдан чинорнинг ёшени сўраганларидан бош қайчаб шундай жавоб берибди:

— Ёшимин танибманми, бу чинорлар бор эди...

Ха, чинорларнинг ёши жуда улуг. Улар кўп нарсаларнинг гувоҳи. Уларнинг шундай ёнгинида ёки масжид турибди. Пештоғида қадийн ёзувлар битилган. Халқ усталари бу ёзувларни ўйиб ёзишган. Бу ерда колхознинг тарихий музейи жойлашган. Пиланга шундай деб ёзиб қўйишди ва ҳозирроқ омон, дастлабки тракторлардан бирини экспонатга таялаб қўйишди...

Ишдан бўш вақтларида колхозчилар чинор тағига тўпланиб, чойхўрлик қилишди, ўтган кетгандан суҳбатлашди. Бутунги кун, шу бутунги таъинишлар уларни тўқиндирганини турган гап. Партия XXIV съезидан кейин аса улар эртаги кун ҳақида кўпроқ сапаридан бўлиб қолди. Шу бондан ҳам улар ўзларининг социал ривожланиш беш йиллик йилларини тузиб чиқишди. Бу иш шундай бошланган эди...

Райком

секретари

ПАХТАОВОД райкомининг секретари Ҳамид Қодиров билан колхоз раёнида беҳосдан ўрашиб қолдик. Эртаси кунги шу колхозда пропагандалар семинари ўтказилмаганидан эди, у текис кишлоқларга кетиб қолган бўларми. Районда бундай кишлоқлар аса санок учта. Ишнинг қизиги пиласи. Вақтинчи ҳар дақиқасини ҳисобга олишга тўғри келади.

— Демак, бу китобчанинг ёзилли тарихини билмайсизми? — у ўйга толди: дўнг пешанасига аяни югурди, бармоқлари билан ишнинг сизиди, меҳрибон кўзларига нозин табассум югурди.

...Ҳамид Қодиров бундан икки йил муқаддас Тамбовадан бўлган эди. У ерга шунчаки меҳмон сифатида эмас, балки бирор-бир таъриб олган бўлган эди. Колхозларнинг бирини «Ўз хўжалигининг қандай ҳолда қўйишни истардигиз?» деган маъмулдаги аякетга тарқатилган социологлар гуруҳининг учратиб қолди.

Ҳамид Қодиров баъзи жавоблар билан ҳам танишди. Жаваблар турли-туман бўлиб, назаарида ширин ораулардан иборат эди. Биров ўз колхозини кўп қаватли шаҳарча сифатида қўйишди, мурувватини бошқин билан дон омборча тўшса, сўт дарёси оқиб келарсиз деб ҳаёл қилган эди.

Райком секретари партия XXIV съезиди қарорларини диққат билан ўқиб эган, ўша аякетга ёйта тўшиб кетди.

Пиланлаштириш... Бу нарса жамоат ахтиёжини тўла ўрганган, иқтисодий ва социал имкониятларини ҳисобга олган ҳолда, ҳар томонлама анализ қилиниб тузилган лозим. «Ўз хўжалигининг қандай ҳолда қўйишни истардигиз?» деган савол қонунини равишда «Ўз колхозининг қандай қўра оласиз ва бунинг учун ниямлар қила оласиз?» деган формуга айланди.

Худди шу қарор билан секретари «Коммуна» колхозни раёнида қўйди. Нега энди шу хўжаликга келди? Чунки бу колхоз районидаги энг йирик хўжалик. Йил сайин пахта етиштиришни кўпайтирди. Қурилиш ҳар томонлама аж олдириб юборилган. Раис Каримжон Раҳимов ҳам, партокм секретари Солихон Эргашев ҳам янгиликка ўч одамлар. Қани, бир ўйлаб қўйишсан-чи, ахир, бу яхши иш-ку...

Ҳамид Қодиров дангал муддаога ўтди: — Қани айтинг-чи, беш йилдан кейин колхозингиз қандай бўлишини кўз олдингизга келтира оласизми?

Раис ҳам партокм секретари ҳам ҳаёла-раст қилишлардан эмаслар. Бир-бирларига қараб олишди-да, «бир ўйлаб қўйиш керак экан» деган маъмулда жавоб қилишди.

Райком секретари худди шунга кутган эди: — Бу савол устидан сизларгина эмас, бутун колхозчилар ўйлаб қўйиш керак. Барча имкониятларини чамалаб қўриб ҳисоб-ки-тоб қилиш керак. Фақат экономикани эмас, маданиятни, турмушнинг ҳам айтиб бериш керак. Бошқача қилиб айтганда, социал ривожланиш планини ўйлаб қўриш керак. Ушадан чиқа оласизларми?..

Райком секретари колхоз раҳбарларини социал ривожланиш беш йиллик плани тузишга қўйиб, гўё ўзини четга олгандай бўлди: «Қани, ўзингиз бир ўйлаб, чамалаб қўринг-чи» дегандай бўлди. Лекин бирмунча вақт ўтгач, ишлар қандай бораётганини сурштиришни унутмади. Колхознинг ҳамма бригадирлари, зверо бошқилари ва ишлаб чиқариш илорлари иштирокида раёнининг кенгайтирилган мажлиси бўлганлигини, унда «Ўз колхозининг беш йилдан кейин қандай қўйишни истардигиз?» Бу беш йилликка қандай шахсий ҳисса қўшмоқчи-сиз?.. деган саволлар устидан бош қотирилганини билди олди.

— Бу китобча ана ўшанда бунёдга келган эди, — деди Ҳамид Қодиров.

Пахса деворлар бузилганда

СИЕСИЙ маориф кабинетидан хотин-қизлар советининг раиси Сайлихон Қодировани учратдик:

— Эргашевми? — Фермада эди, ҳали ҳозир келиб қолди.

Стол устидан китоблар қўйилган. Уларнинг бири очик турибди. Ёнида ёнгилик қозғолар. «Илмий коммунизмнинг бошланғич курси» деган кўк муқовали таниш китобча.

Эртага колхозда семинар бўлади. Бунга пухта тайёргарлик қўриб қўйилди: кўргазмалар агитация воситалари янгилабди, янги адабиётлар таялаб қўйилди.

Партокм секретари Солихон Эргашев ҳам келиб қолди. Новақияга, қалди бир оз эгик, чанг босган брезент этик кийиб олган. Унинг ташвиши ошн-тошн етибди: шаҳарликлар маккажўхори яриб-яриб олишга ҳама-қар қилишган. Бунинг устидан, эртага семинар ўтказилиши керак. Қўндалик ишлар ҳам оз эмас.

— Партокм секретарининг бетаёвни кўзи ҳам бўлармикин?

— Тарих тилларида айтади турар экан, — дея ҳазилга йўнади Солихон Эргашев, — орқада қолш мумкин эмас, бунга одамлар ҳам йўл қўймайди. — Секретарь кўзига ўрналиб олди-да, бафурка гап бошлади, — социал-ривожланиш планининг лойиҳаси умумий йилликка қандай муҳоама қилинганини билсангиз эди. Хўжалик экономикасида қизилиш унинг эртаги кунга назар ташлаш, бунда ўз имкониятларини чамалаб қўриш ҳисси шундай намойи бўлиди, асти кўя берасиз. Сайлихон Қодировнинг чикишини айтмасанми?

Хотин-қизлар совети раисининг нутқи кўп-ларнинг ёнида сақланиб қолди. У янгиликнинг қўралиш кўчи ҳақида сўзлади. Сайлихон шундай таъкид киритди:

Шу йилнинг маданият халқ университети ташини қилинсин, бадий ҳаваскорлик ҳар томонлама ривожлантирилсин, хотин-қизлар жамоат ишлаб чиқаришга, ижтимоий ҳаётга янги йол қилинсин.

— Чамалаб қўринг; беш йил ичнда 30 дан ортиқ хотин-қизини бригадир, агроном, ҳисобчи, бухгалтер, боғча ва яшилларнинг мудирлари ва тарбиячилари қилиб тайёрлаш мумкин... Шундай қилиш мумкин экан, келинг, пиланлаштирайлик.

Сайлихоннинг таъкиди билан планга яна бир модда киритилди:

«Ишлаб чиқаришга, жамоат йояларига, оилада хотин-қизларга меҳрибонлик, ҳур-мат билан нарсаш муносабатлари ўрнатилсин. Хотин-қизларнинг уй мушунини ёнгилаштиришга қўмақлашсин. Беш йиллик охирига бориб «йр ювчи» аяшчиларини мингтага, холодийликлар 500 тага етказилсин... Кўп болани оналарга таъқурилик қўйишсин. Уларга зарур моддий ёрдам қўйишсин, кўп болани оналарнинг бормалари дарсиларин, ўқув йўлнамалари, мактаб формаси ва пофазал билан беву таъминласин...».

— Одамлар йилгилишда чинакам мунозара юротиб, ўз таъкидларини киритилди деб айтилсин, — муножаат қилган партокм секретари.

— Демак, улар йилгилишга тайёргарлик қўриб келишибди-да? Ушадан қандай иш олиб борилади ва бу ишни ким олиб бори?

— Райком секретарининг таъкиди ҳаммани ўзига жазм этган ўз-ўзидан равшан. Раёнининг кенгайтирилган мажлисида бўлган гап-сўзлар ҳам шундан далолат бериб турибди. Ушадан колхоз раиси Каримжон Раҳимовнинг таъкиди билан план лойиҳасини ишлаб чиқувчи комиссия сайланган эди.

Комиссия кўнмдан қанақа таъкид тушаркин деб қараб ўтирмади. Комиссия аъзолари қўларидан қалам ва дафтар ушлаган ҳолда колхозчилар ёнига боришди. Улар колхозда яшов-

чиларнинг ҳаммасининг фикрини ёзиб олишга, бирорта ҳам муҳим таъкиднинг инобатсиз қолдирмаслигига тўғри келди.

Тузилган материаллар асосида план лойиҳаси тайёрланди. Лойиҳа колхоз раёнида қилиниб, кейин колхозчиларнинг умумий йилгилиш ҳуқуқига ҳавола этилди.

— Коллективнинг социал ривожланиш планини тузишда шахсан иштирокнинг қандай бўлиди? — сўраймиз партокм секретаридан.

— Аслида, экономистман, — дея сўз бошлади у. — Тошкент Халқ хўжалик институтини битирганман. Экономист сифатида планининг ҳамма бўлимлари менга яхши тушунарли. Партокм секретари сифатида аса аякетга «Колхоз аҳолисининг маънавий ва маданий ахтиёжини қўйиш, коллективда коммунистик муносабатларни шакллантириш» деган туртинчи бўлим аякетга аяқин.

— Ҳозиргача ниямлар қилинди-ю, ақин келажакда ниямлар қиламиз?

15 кишидан иборат сиёсий ахборотчилар гуруҳи составини 20 кишига, сиёсий таъкидчиларини 85 кишидан 100 кишига, «Билим» жамоати кишлоқ гуруҳи составини 12 кишидан 35 кишига кўпайтирамиз. Шу тариха пропагандалар активини кенгайтирамиз.

Кутубхонамизнинг китоб фонди муттасил ўсиб боради. Ҳозир салкам уч минг том китоб бўлса, беш йилликнинг охирига бориб, ўн мингтага етди.

Яна йўлланмага муножаат қиламиз:

«Колхознинг жамоат таъкидчилари ном. символ туялари. Фарзанд туғилишини нишонлаш, меҳнат шўхрати байрами, Уроқ ва болга байрами, йилгиларини Совет Армияси сафига хизмат қилишга кузатиш, папасга буютилган жангчиларини тантанали кўтиб олиш, навроз, ҳосил байрамлари, колхоз аъзолигига тантанали равишда қабул қилиш маросими, балогатга етганларга напор топириш, пенсияга узатиш, уруш ва меҳнат ветеранларини шарафлаш сингари маросимларда фаол қатнашадилар».

— Очининг айтганда, юқориди санаб ўтилган таъкидларнинг ҳаммасини ўтказишга ушгурилган йўқ. Ленин ўтказилганлари кўпчилигини етиди қолди.

Яна китобчага кўз югуртирмамиз. Яхшики, ундаги «Хўжаликнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришни, меҳнатни ва бошқарушни таъкид этилиши таъкидлаштириш», «Колхоз аъзоларининг малакаси ва умумий билим савиясини ошириш», «Кинчиларнинг меҳнат қилини, дам олиш, турмуши, уларга медицина хизмати кўрсатиш» бўлимларини колхоз раиси Каримжон Раҳимов шарҳлаб берсин.

Рақамлар хикояси

РАИСНИ комсомол-ёшлар бригадасининг қалли шийнонида учратдик. У кўпни қадар кили. Сталинграддан Бухарестга қадар жанг қилиб борган. Ушадан «Ғалабагача» тирик қолсам, жанжон колхозимга қайтиб, янги ҳаёт қураман» деб юрагига тўғиб қўйган эди. Олиб зверо бошлаган бўлди, кейин бригадирлик қилди. Партиядий принципаллиги, қатъияти, янгиликка ўлиги учун уни раис қилиб сайладилар.

— Колхозни социал ривожлантириш плани тузиб бўлишдан кейин бу режанинг ниҳоят зарурлигига яна бир бор янги ҳосил қилим, — дейди у. — Эндиликда биз аяқ марраларни кўзлаган ҳолда бормиз. Масалан, пахтачиликни олайлик.

«1975 йилда 4868 тонна пахта етиштирилади... Беш йил мобайнида колхоз Давлатга саниқини беш йилликдаги нисбатан 2865 тонна кўп, яъни 24500 тонна пахта сотади».

— Бу рақамлар пухта асосланган режалар асосига қўйилган. «Ўзгиршем» институтининг Андижон филиали ишлаб чиққан илмий асосланган алмашлаб ёнш лойиҳасини ўзлаштиришга киришди ва беш йил мобайнида бу ишни амалга оширамиз. Ҳайдаладин ерларнинг мелiorатини қолатини ахшилаш ва ерларни ахшилаб текислаш бошлаб юбордик. Янги сугориш системалари қураимиз, машина билан сугоришни жорий қиламиз, адир ёқисидан ерлардан 20 сектарини ўзлаштиришни мўлажаллаб қўйдик.

Пиланга шундай деб ёзиб қўйилган: «Пахта ҳосилдорини 1970 йилдаги 27,9 центнер ўрнига 1975 йилда 35 центнерга етказиладик».

— Пахтаимизни кўргандирсиз? Ҳар тўлди 5-8 таядан ҳосил шоҳи бор. Гарчи жўжани кўзга санаш жоиз бўлса-да, кўпчилик бригадалар 30-35 центнердан, баъзилари ҳатто 40 центнерга етказиб ҳосил кўтаришлари аёв бўлиб қолди. Шундай бир пайтда баъзи бригадалар нега орқада қолмоқда, илорларнинг тенгчилиши учун уларга ниямлар тўқилик қилипти, деган муаммолар ҳал қилиш жуда муҳим бўлиб қолди...

«Ҳар центнер пахта танаркинни 5 сўм, сабзавотни 4 сўм, мевани 2 сўм, гўштини 40 сўм, жунини 21 сўм, пиланини 24 сўм кайайтириш лозим...».

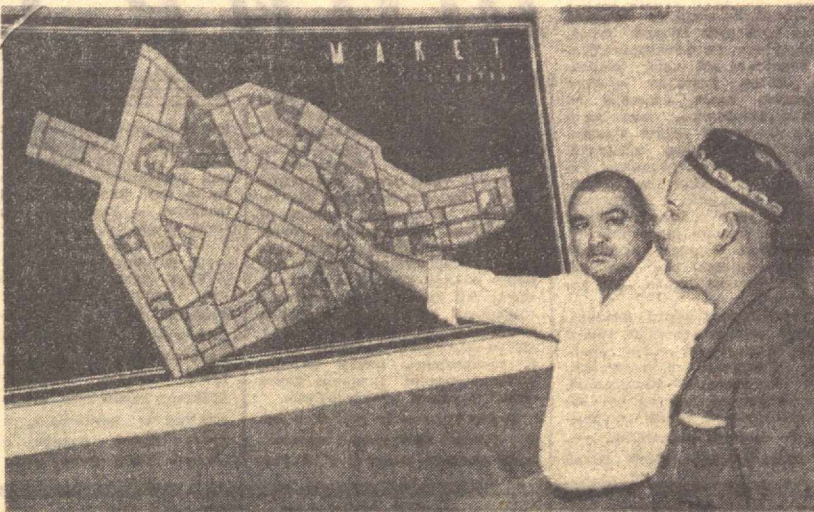
— Бундай қараганда, булар улча қатта ишдек туюлмади. Аммо аяча мураккаб иш. Бунда механизацияни янада ривожлантириш, иқтисод ва тешикорлик, аякетча интенсификация умидини қатта. Бир қанчалик меҳр қўйиб, уни адролқасанг, меҳнатингиз шунча саҳийлик билан жавоб беради, дастурхонингиз тўғин қилади, деб ўйлайман.

Шундай қилиб, ҳаммасини чамалаб қўриб, беш йиллик охирига бориб хўжалигимизнинг пул даражидини 2,8 миллион сўмга етказишга қарор қилдик, — дейди колхоз раиси.

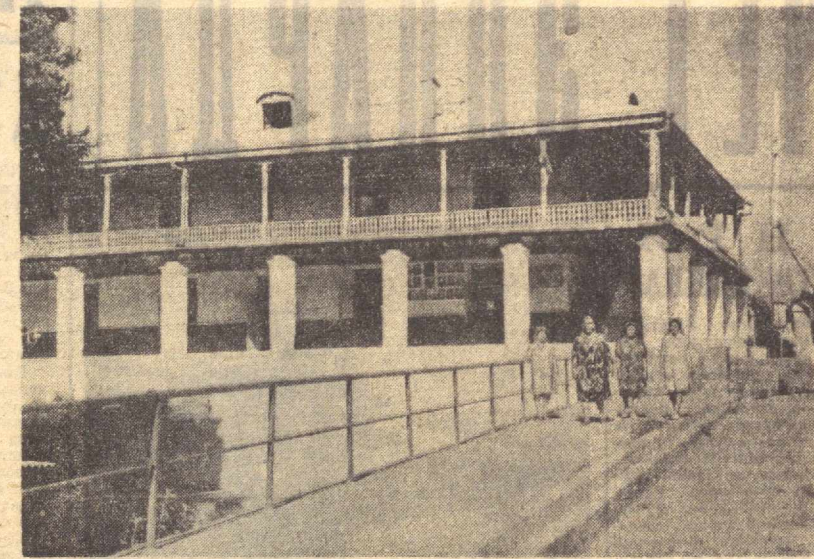
— Сизингизча, беш йиллик охирига бориб колхознинг қиёфаси қандай бўлади? Колхозни қай таъкидга қўйишни хоҳлардингиз?

Раис бир оз сукут сақлаб турди-да, гўё хўжаликнинг марказий қўргони, раёни, раёни, ниям, болалар боғчаси, магазин, ҳатто келгуси йили 300 номерли, кейинчалик аса 2000 номерли телефон станцияси, Майлисойдаги 7 гектарли маданият ва истироҳат боғи, стадион, сузиш бассейни, отини тизиб кўя олди келгандай чехрасига табассум югурди.

— Ҳаммаси бўлади, Ҳозир биз учув энг муҳими-уй-жой қурилиши, — дея таъкидлайди Каримжон ака. — Ҳозиргача элликдан

Колхоз раиси Карим Раҳимов (чапда) ва биканор-техник Муминжон Солиев колхознинг марказий қўргонини маънавий кўздан кечирмоқдалар.

Колхознинг маънавий комбинати.

ортиқ уй-жой қўриб бердик. Бу йил 60 та, келгуси йили 70 та, 1973 йил 80 та, 1974-1975 йилларда 70 тадан — жами 350 та уй-жой қураимиз. Уларнинг ҳаммаси водопроводланган ва газланган бўлади. Кўчалар бир тенис бўлади, аяқларга бетондан «тўғ» қилинамиз. Дов-парахтар кўп бўлади.

Дала шийноларни ободонлаштирилади. Уларнинг ҳар бирда дўш ўрнатилди. Шу йилгача барча механизаторлар ва чорвадорлар, беш йиллик охирига бориб аса дала ишларида банд бўлган колхозчиларнинг ҳаммаси махсус кийим-бош билан таъминланади.

Медицина хизмати тобора ахшиланади. Бу ҳақда социал ривожланиш планиди ҳам ёзиб қўйилган.

— Беш йиллик мобайнида илорлардан 100 кишини санаторийларга, 250 кишини дам олиш уйларига юбормоқчимиз.

Ҳозирча йил бўли ишлабдиган кино-театрларимиз йўқ. 1974 йили 400 кишини клуб ва 450 кишини ёнги кино-театр биноларини қўриб битирамиз.

— Мақтаб, болалар боғчаси, телефон станцияси қуриладик. Бу жуда оза! Кадрларни қардан оласиз?

— Эҳтиёжларимизни ҳисобга олиб, беш йиллик мобайнида амалий ишда, яъни қўрсатган ва етарли тайёргарлиги бўлган йилгичларимиздан 25 нафарини олий ўқув юрларига юборамиз. Бизга, бундан ташқари, агрономлар, зоотехниклар, экономистлар, биканор-инженерлар, механизатор инженерлар, радио ва телефон алоқаси инженерлари керек бўлади.

Колхозда турли ахтисосдан кишиларга ахтиёж йил сайини ошнб бормоқда. Шунинг учун ҳам планимизга беш йилликнинг охирига бориб, колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма раҳбарлари, ферма мудирлари, бухгалтерлар, мактабгача болалар ва маданий-оқартув муассасаларининг қодимлари махсус таълим олишлари лозим деган сўзларини ёзиб қўйдик.

— Колхозда маданият ва истироҳат боғи қуриладик, яъни спорт комплексини қуриш мўлажалланмоқда. Демак, колхозчилар аяқини дам олишлари мумкин. Ленин аяқини дам олиш учун мустаҳкам моддий ҳаёт керак-ку?

— Бунга ҳам қўзда тутганимиз. Даромад аса бориши билан иш ҳақи фонди ҳам қўйиларди. Беш йиллик охирига бориб иш ҳақи фондини беш йиллик 344 минг сўмга етказамиз ва колхозчиларнинг ўртача йиллик иш ҳақи 1050 сўмга етди. Шунга эмас, Моддий раёбатлантириш маънавий раёбатлантириш билан бир-бирига тўғри қўйиб олиб бориб, социалistik муносаба илорларини ҳар қаватда қилиб байроқ, янгилик ва пул муқофотлари билан таъкидлаб тураман.

Ҳамма колхозчиларга табақалаштирилган ҳолда дам олиш кўни бериш зарурияти етилган масала бўлиб қолди ва биз уни келгуси йилдан бошлаб албатта жорий етамиз.

Колхозда Маийш хизмат уни бор. Кийим-бош, пофазал таътириш, приемник, телевизор, электр аяқларини ремонт қилдириш, суратга тушиш мумкин. Бундан бўён Маийш хизмат уйининг хизмат доираси тағин ҳам кенгайверди. Пиланга ҳам худди шу нарса қўзда тутилган.

Раис китобчани қўлга олиб, хотимасиди сўзларга ахтиёбимизни қаратди:

«Колхоз аъзолари ушбу планини тасдиқлар эканлар, фақ. техника ва илор таъкидиб югурдилар, меҳнатини таъкид қилиш таъкидлаштириш ҳамда меҳнат умуми дорлигини ошириш асосида жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини янада оширишга қатъий азму қарор қилгандилар. Чунки, худди шу асосдагина КПСС XXIV съезиди қарорларини амалга ошириш учун иқтисодий база яратиш мумкин бўлади.

Колхозчиларнинг умумий йилгилиш ушбу планини қандай баъкираётганини ҳақда раёни бундан коллектини олдиди мунтазам ҳисоб бериб бориш лозим деб ҳисоблайди.

Социал ривожланиш плани колхозчиларнинг умумий йилгилишда тасдиқланган.

— Яна бир лиққатга лойиҳа модда бор, — дейди колхоз раиси ва китобчадан қўйидаги жумларини ўқийди:

«Коллектининг меҳнат ва ижтимоий фаолиятига раҳбарлик қилишда демократик асослар ривожлантирилсин. Колхоз раёни ва ишлаб чиқариш бригадаларининг фаолияти йиллик перспективга планлар асосига қўйилсин. Колхоз раёни ва ишлаб чиқариш бригадаларининг кенгаши ва кўмаки раҳбарларини ҳар йили икки марта бутун колхоз аъзолари олдиди ҳисобот бериб туршлари лозим».

Сўнгги саволимизга раис ана шундай жавоб берди-да, яна қўшиб қўйди: Ҳамма нарсани одамлар ва вақт ҳал қилади... Уларнингиз келиб кўринглар.

Давр ва одамлар

Одамлар ва вақт... Мана шу икки нарсаси бутун бориқни яратди. Одамлар вақтдан ютишга йитилишди. Улар реал имкониятларга, статистикга асосланиб келамизни аяқинлаштирилади. Ушбу йўлланма ҳам истиқбол ҳақидаги китобдир.

Биз йўлланма билан бутун колхозни аяқини қилиб қўйдик. Даламиз бўлиди, Ўзгача бешинчи комплекс ишлов бериш боради. Ёшимнинг аҳволи мўл ҳосилдан дарак бериб туради.

Дала шийноларидан бирда бултур 40 центнерли хирмон кўтарган бригадир Собир Темиров билан учрашиб қолдик:

— Барча агротехника қодиларига рўн қилиш аякетча мумкин, — дейди у. — Уни наъчалик тўғри тушуниб, иш юритсан, ҳосил ҳам мўл бўлади, плани ҳам баъкирамиз.

Кенас сўчи Қўлат Ҳошимовнинг ишн ҳам шу нунларда аякетча тизиб.

— Ўзгани туғу-қў сугоришми. Бир томчи сув ҳам бекоз кетишга йўл қўймаслигини кенас керак. Ахир, райоимизда сув камчилиги. Яхшиямки, новлар бор, сувни тежаб бериш.

— Фермада бўлдиларингизми? — дея бизни саволга тутди Ленин ердини сўт соғувчи Турсунов Фозилова. — Оура цехимизни албатта кўринг. Бутун чорвачилик комплекси бу.

Болалар боғчасида унинг мудираси Турсунов Юнусовани учратдик:

— Боғчаимизда болалар мебели дейсизми, ошхона ва килма-хил ўйинчоқлар дейсизми, ҳаммаси бориқини ўз қўннига билан қўйишга мумкин. Лекин Ҳозир боғчаимиз биттада. Ҳозир шундай болалардан, яна бирини қўраётимиз. Беш йиллик охирига бориб социал ривожланиш плани бўйича бундай болалар 6 та бўлади.

